Kniha: Saturnin (Zdeněk Jirotka)

Předmět: Český jazyk – rozbor díla

Přidal(a): E. Frýdová

Zdeněk Jirotka

- *1911 Ostrava – 2003 Praha
- spisovatel, fejetonista, humoristické romány, povídky
- vyučen zedníkem – později i maturita
- v armádě důstojníkem (před něm. okupací)
- práce v Lidových novinách, Svobodných novinách, Českém rozhlase
- Saturnin – prvotní dílo – proslavilo (další díla neměla takový úspěch)

Další díla:

- Muž se psem
- Sedmilháři

Literárně historický kontext

- (1918-1939)
- česká meziválečná literatura
- humoristická literatura
- doba útisku
- snaha pobavit v těžkých dobách
- obrat k tradičním hodnotám (vlast)

Literární proudy:

- 1) legionářský
- 2) demokratický
- 3) levicově orientovaní autoři
- 4) imaginativní
- 5) psychologický
- 6) německy píšící autoři

Další autoři tohoto období:

- Olbracht – Nikola Šuhaj Loupežník, Golet v údolí
- Čapek – R.U.R., Bílá nemoc, Krakatit

Rozbor díla: Saturnin

Téma:

- dobrodružství na venkově
- „milostný trojúhelník“
- rodinné vztahy
- pro peníze cokoli
- zábavný zvrat v nudném životě měšťáka
- výmysly z důvodu zajímavosti

Motiv:

- humor, láska, drzost, nuda, výmysly, houseboat, dovolená, sluha, důvtip, dobrodružství,

uvěznění, ironie, šílenství, peníze, problémy apod.

Časoprostor:

- Praha + okolní venkov, čas: nejasný (asi 1941)

Kompozice:

- chronologický postup, ve vyprávění tety Kateřiny i retrospektivní
- kapitoly – odstavce + dopisy

Literární druh:

- epika

Literární žánr:

- humoristický román, satira

Literární forma:

- próza

Vypravěč/lyrický subjekt:

- ich forma – vypravěčem je hl. postava beze jména

Veršová výstavba:

- žádná (není to poezie)

Jazykové prostředky:

- spisovný, archaické, knižní výrazy, vulgarismy (Milouš)
- řeč. otázky, metafory, výpustky, eufemismy
- úvahy, přísloví
- humor, satira

Postavy:

- **Saturnin:** velmi vynalézavý sluha, inteligentní, důvtipný, se vším si poradí, má smysl pro humor, přesvědčivý (až manipulativní, – ale pro dobro svého pána), zdvořilý, šarmantní, poučný, svým humorem a přesvědčivostí vychovává k lepšímu chování lidí, dělá si srandu hlavně z tety a Milouše až je vlastně uráží.
- **Vypravěč:** mladý gentleman, městský typ, pražský úředník, nudný, „suchar“, důležité je pro něj, co si myslí okolí, i proto Saturninovi nebrání ve výmyslech (safari apod.), pasivní, dobrodružství by bez Saturnina nikdy nepoznal, má rád Barboru, kladná postava.
- **Teta Kateřina:** záporná postava, chamtivá, chce jen peníze, rozhazuje je, chce dědečkovy peníze, je trapná, podlézavá, panovačná, emocionálně manipuluje, používá přísloví (často jim sama nerozumí), syn Milouš, zemřelý manžel František.
- **Dědeček:** starý a bohatý pán, hodný a v jeho domě je vše na elektrický proud
- **Slečna Barbora Terebová:** hraje tenis, moderní žena
- **Milouš:** 18 letý puberťák, vychloubačný, rozmazlený
- **Doktor Vlach.**